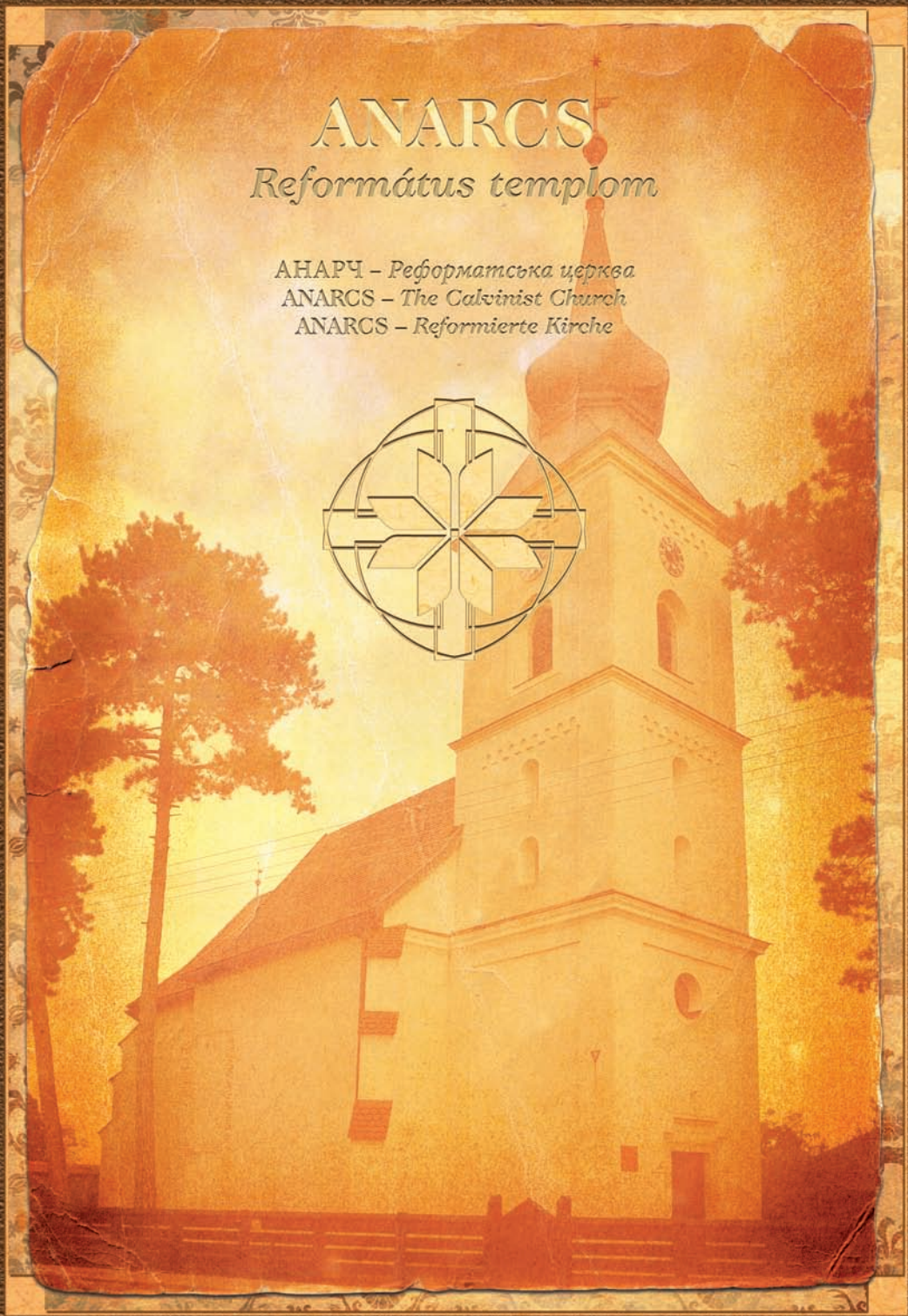

ANARCS

Református templom

АНАРЧ – Реформатска црква
ANARCS – The Calvinist Church
ANARCS – Reformierte Kirche

The Route of Medieval Churches is the name of the thematic route designed with the intention of thoroughly familiarising interested tourists with a unique religious and cultural heritage in the Carpathian Basin. This thematic route was created with the purpose of presenting the medieval ecclesiastical heritage of three geographical units, which formed a historical region in the past: Northeast Hungary, Kárpátalja (Subcarpathia) and the northern area of the region called Partium. The route crosses Szabolcs-Szatmár-Bereg county on Hungarian territory, Szatmár/Satu Mare county in Romania and Transcarpathia (Zakarpatska oblast') in Ukraine. A web of common historical roots ties together these three administrative units.

The medieval churches in Kárpátalja (Subcarpathia) represent the eastern frontier of Western Christianity, this is the region where Gothic architecture meets the wooden churches characteristic to the Greek Orthodox denomination. The region itself had a tumultuous history and the past of its churches constitutes no exception with regard to this observation. Many of them had been destroyed during the Mongol Invasion of Europe, the remaining ones were seized one after another by the Calvinists as the Reformation gained ground, a large number burned down during the freedom fights of Early modern history and, in Soviet times, churches were often transformed into museums for atheists. We live now in peaceful times, in a calm period of history - hence, churches became tourists' attractions.

Szabolcs-Szatmár-Bereg county is one of the richest areas in Hungary in what concerns medieval churches. A unique network of medieval churches has been preserved here. The small churches, the wooden belfries standing next to them, the medieval frescoes which still exist in so many places, the painted galleries, the richly decorated coffered ceilings and the carved pulpits evoke the unique atmosphere characteristic to the ecclesiastical heritage of the historical Szatmár and Bereg counties. Unfortunately, the major part of the medieval churches on the Great Hungarian Plain (Alföld) have been devastated by the Ottoman Turks. Nonetheless, the waterways and lakes surrounding this region kept conquering armies and foreign cultures away. In this manner, these tiny medieval churches, real jewels of this area, could have been preserved together with their unparalleled richness and beauty.

www.temple-tour.eu

<http://www.facebook.com/kozepkoritemplomokutja>

Unter dem Titel **Straße mittelalterlicher Kirchen** wurden eine thematische Tour zusammengestellt, die das einzigartige religiöse und kulturelle Erbe des Karpatenbeckens umfassend vorstellen möchte. Diese thematische Tour führt durch die einst eine zusammenhängende historische Region bildenden Gegenden von Nordostungarn, Transkarpatien sowie den nördlichen Teil von Partium und macht an den schönsten, sakralen Bauten aus dem Mittelalter halt. Die Tour verläuft durch das ungarische Komitat Szabolcs-Szatmár-Bereg, den rumänischen Kreis Satu Mare und das ukrainische Transkarpatien, ein Landstrich, der durch gemeinsame historische Wurzeln verbunden ist.

Die mittelalterlichen Kirchen von Transkarpatien bedeuten die östliche Grenzlinie des westlich geprägten Christentums, wo die Gotik endet und das Gebiet der Holzkirchen und des orthodoxen Christentums beginnt. In Transkarpatien mit seiner turbulenten Geschichte blieben auch die Kirchen nicht von den Turbulenzen verschont. Viele von ihnen wurden nach dem Tatarensturm zerstört, eine ganze Reihe wurde mit der Ausbreitung der Reformation in protestantische Kirchen umgewandelt, zahlreiche Kirchen brannten in den Freiheitskämpfen der frühen Neuzeit nieder, zu Zeiten der Sowjetmacht wurden mehrere Gotteshäuser als atheistische Museen genutzt. Heute beruhigten sich die Zeiten und das sakrale Erbe wurde zur Touristenattraktion.

Das Komitat Szabolcs-Szatmár-Bereg ist eine der an mittelalterlichen Kirchen reichsten Gegenden in Ungarn, die frühen Kirchen blieben hier in einem so dichten Netz erhalten, das einzigartig ist. Die kleinen Kirchen, die daneben gebauten Glockentürme aus Holz, die vielfach sichtbaren mittelalterlichen Fresken, die bemalten Emporen, die geschmückten Kassettendecken, die geschnitzten Kanzeln beschwören die einzigartige Atmosphäre des mittelalterlichen sakralen Erbes von Szatmár und Bereg herauf. Das von Gewässern umgebene Gebiet hielt die Truppen auf ihren Eroberungszügen und auch fremde Kulturen fern, deshalb konnten die kleinen mittelalterlichen Kirchen in ihrem einzigartigen Reichtum und in ihrer Schönheit erhalten bleiben, die architektonische Kleinodien dieser Gegend sind.

ANARCS

Református templom

H

A település a Nyírség északi részén, Kisvárdától délre fekszik. A falunév egyesek szerint az arany főnév „cs” képzővel megtoldott változata. A település első említése 1212-ből származik. Két falura, Kis- és Nagyanarcsra különült, utóbbi a Gutkeled nembeli Istváné volt. Anarcscon két templomot említenek a leírások. A XIII. század második felében épülhetett a későbbi Nagyanarcscon a mai templom elődjével azonosítható kőtemplom. A mai templom kutatása során föltárták az egyenes záródású, román kori templom alapfalait. Ebből a korai épületből a hajó északi, diadalívig tartó falszakasza ma is fennáll, a nyugati fal részben maradt meg.

A templom a forrásokban 1375-ben fordul elő, ekkor említi védszentjét is (Szent Péter). A korai templom elbontásának okát nem ismerjük, az épület ma látható stílusjegyei alapján a nagy átépítés 1450 és 1490 között történhetett.

A román kori templomot déli és keleti irányban bővítették, létrehozva ezzel a ma is látható poligonális szentélyzáródású, támpillérekkel erősített, egyhajós épületet. A hajót és szentélyt félköríves diadalív választja el. A szentélyt eredetileg gótikus, kétszakaszos, bordás keresztboltozat fedhette. A belső teret négy csúcsíves ablak világítja meg. A szentély déli oldalán megépítették a papi ülőfülkét, az északi oldalon sekrestyekaput és az 1457-re keltezett, fiatornyos, keresztvirággal díszített szentségtartót, az Anarcsiak címerével. A templom északi oldalára új sekrestyét építettek.

A szentély gótikus keresztboltozata elpusztult, helyette a XVIII-XIX. század fordulóján fiókos dongaboltozat épült. 1856 és 1858 között a templom nyugati homlokzata elé tornyot építettek. Az épület legutóbbi helyreállítására 1998 és 2000 között került sor. Visszaállították a középkori szentély terét, a padló síkjában bemutatták a román kori templom alaprajzát.

АНАРЧ

Реформатська церква

Поселення Анарч простеляється на північній частині ніршегського краю, і на південь від міста Кішкарда. В назві поселення багато хто асоціює на анаграму слова «агану» - у перекладі означає «золото» - з додаванням суфіксу «cs». Поселення вперше згадується у 1212 році. Воно розділялося на Малий і Великий Анарч. В архівних документах згадується про дві церкви села. Пізніша з них ототожнюється як попередник наявної кам'яної. З цієї первинної споруди по сьогодні залишилася північна стіна нефу, а також опорна стінна конструкція триумфальної арки, а західна стіна залишилася тільки частково. В архівних довідках церква вперше згадується у 1375 році водночас зі святителем (Святий Петро). Причина раннього знесення церкви нам невідома, споруда, на сонові наявних стилістичних ознак була перебудована у період 1450 та 1490 років.

Стіни церкви романського стилю були добудовані в південну і східну сторони, створюючи цим одне нефу, підперту контрфорсами, церкву з полігональним замиканням апсиди. Неф і апсида розділяється триумфальною аркою півкруглої форми. Апсида первинно могла мати двоступінчасте нервюрне склепіння готичного стилю. Інтер'єр освітлений через чотири віконні отвори стрілчастої форми. В південній частині церкви побудована сиділія, а на північній стороні - двері ризниці з кам'яним обрамленням і наддверним карнизом, а також багато

декорована дароносиця з фіалами на опорі з гербом родини Анарчів. На північну сторону церкви було побудовано нову ризницю.

Нервюрне склепіння готичного стилю апсиди знищено, замість нього на рубежі XVIII-XIX століть було зведено бочарне склепіння. Між 1856 і 1858 роками перед західним фасадом церкви було побудовано дзвіницю. Остання реставрація споруди була проведена між 1998 та 2000 роками. Було відновлено колишній простір середньовічної апсиди, а у площині підлоги показане місце і горизонтальна проекція церкви романських часів.

ANARCS

The Calvinist Church

The settlement is located in the northern part of the Nyírség area, south to Kisvárdá. According to certain opinions, the name of the village is a variant of the noun 'arany' (gold) followed by the suffix 'cs'. It was mentioned for the first time in 1212. The settlement consisted of two villages: Kis- and Nagyanarcs, the latter being owned by István (Stephen) of the Gutkeled clan. Accounts speak of two churches in Anarcs. The stone church of the settlement, which was called later Nagyanarcs, must have been built in the second half of the 13th century. This was, the predecessor of the present church.

When the extant church has been explored, the foundations of the Romanesque church, enclosed by a straight line have been discovered. Two walls of this early church still exist: the northern wall of the nave, extending to the chancel arch, and parts of the western wall. This church was first mentioned in 1375; the source also specifies that it had been dedicated to Saint Peter. The reasons for demolishing this early church are unknown. The stylistic features of the present church suggest that a major rebuild was carried out between 1450 and 1490.

Extensions were added to the eastern and southern sides of the Romanesque church, thus creating the present-day single-nave church. Buttresses fortify the church, and its sanctuary is enclosed by several sides of a polygon. A semicircular chancel arch separates the nave and the sanctuary. Initially, a Gothic, double-cell ribbed groin vault ceiling covered the latter. Four windows spanned by lancet arches provide light to the church's inner space. A sedilia for priests was built on the southern side of the sanctuary as well as the gate of the sacristy and the tabernacle – dated 1457 and decorated with pinnacles, a finial and the coat of arms of the Anarcsi family – on the northern side. A new sacristy was built on the northern side of the church, too. The Gothic style groin vault ceiling of the sanctuary was destroyed being replaced by the end of the 18th and the beginning of the 19th century by a barrel vault ceiling. Between 1856 and 1858, a tower was erected in front of the church's western frontispiece.

The last restoration was performed between 1998 and 2000. The inner space of the medieval sanctuary was remade and the foundations of the Romanesque church have been revealed by opening the floor.

ANARCS Reformierte Kirche

DE

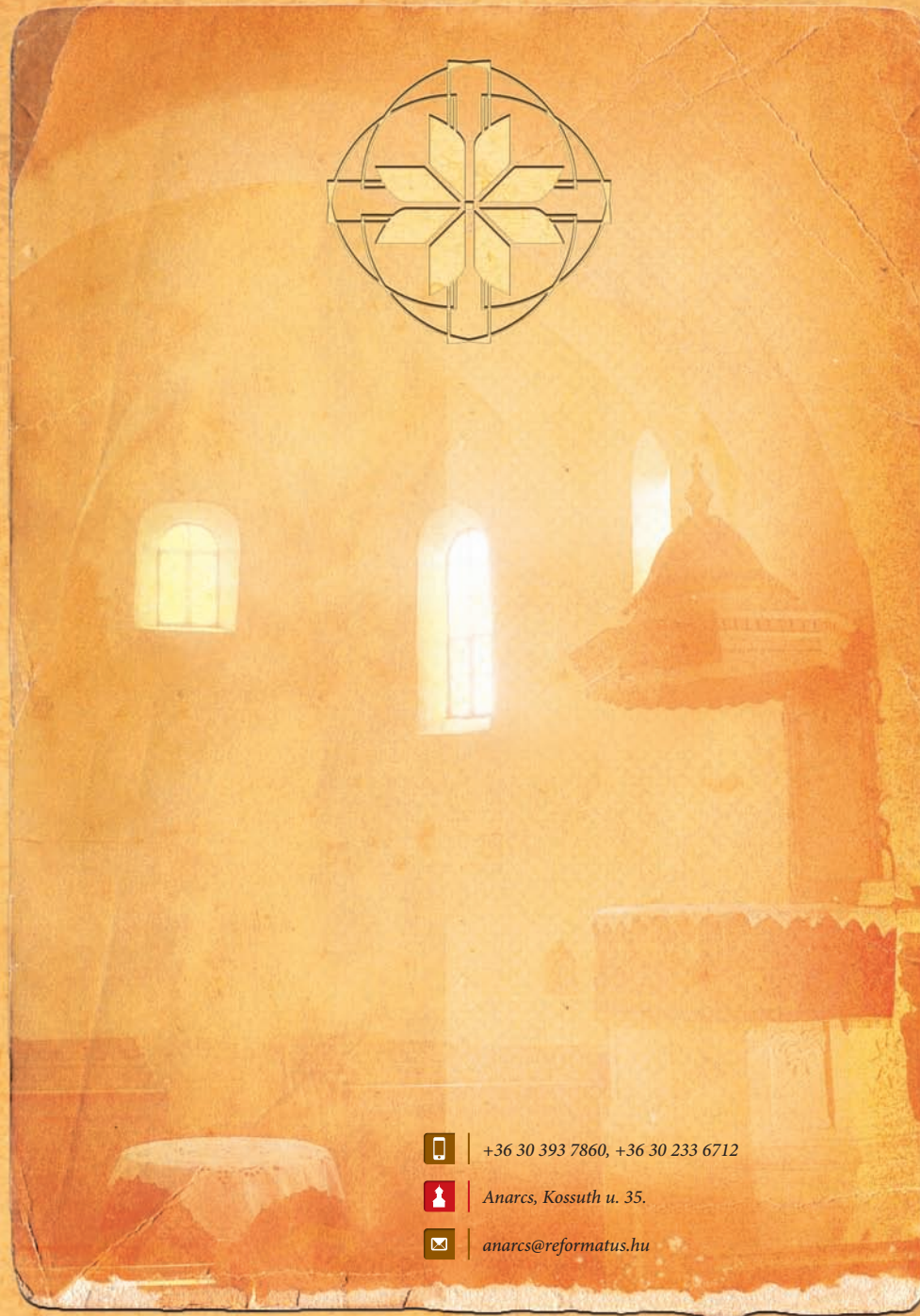
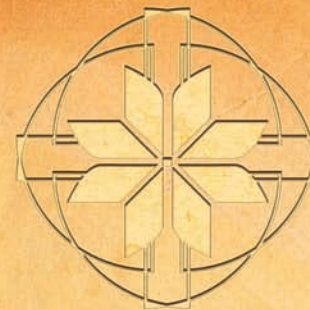
Die Ortschaft liegt im nördlichen Teil der Nyírség südlich von Kiszárda. Manche meinen, dass der Name des Dorfes die mit dem Anhang „cs“ gebildete Variante des Wortes Gold, ungarisch „arany“, ist. Anarcs wird erstmals im Jahr 1212 erwähnt. Die zwei Dörfer Kis- und Nagyanarcs waren getrennt, letzteres gehörte dem der Familie Gutkeled angehörenden István. In Anarcs werden in den Schriften zwei Kirchen erwähnt. Die mit dem Vorgänger der heutigen Kirche zu identifizierende Steinkirche wurde wahrscheinlich in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts in dem späteren Nagyanarcs errichtet.

Bei der Erforschung der heutigen Kirche wurden die Grundmauern einer romanischen Kirche mit geradem Abschluss freigelegt. Von diesem früheren Gebäude steht noch heute die Nordwand des Kirchenschiffs bis zum Chorbogen und auch die westliche Wand ist teilweise erhalten geblieben. Die Kirche kommt in den Quellen im Jahr 1375 vor, zu dieser Zeit wird ihr Schutzheiliger (Hl. Petrus) erwähnt. Wir kennen den Grund des Abrisses der früheren Kirche nicht, aufgrund der heute sichtbaren Stilmerkmale des Gebäudes wurde der große Umbau wahrscheinlich zwischen 1450 und 1490 vorgenommen.

Die romanische Kirche wurde in südlicher und östlicher Richtung erweitert, damit wurden auch der heute sichtbare polygonale Chorabschluss und das mit Strebepfeilern verstärkte, einschiffige Kirchengebäude errichtet. Der halbkreisförmige Chorbogen trennt das Schiff vom Chor. Ursprünglich bedeckte den Chor wahrscheinlich in zwei Segmenten ein gotisches Kreuzrippengewölbe. Den Innenraum beleuchteten vier Spitzbogenfenster. An der Südseite des Chors wurde die Sitznische des Pfarrers, an der nördlichen Seite das Sakristeiportal und die von 1457 datierte, mit Nebentürmen und Kreuzblume geschmückte Monstranznische mit den Wappen der Anarcsi eingebaut. An die Nordwand der Kirche wurde eine neue Sakristei angebaut. Das gotische Kreuzgewölbe wurde zerstört, stattdessen wurde zur Wende des 18.-19. Jahrhunderts ein Kassetten-Tonnengewölbe eingebaut. Zwischen 1856 und 1858 wurde vor der Westfassade der Kirche ein Turm errichtet. Die letzte Restaurierung des Kirchengebäudes fand zwischen 1998 und 2000 statt. Der mittelalterliche Chorraum wurde wiederhergestellt, auf der Höhe des Fußbodens wurde der Grundriss der romanischen Kirche gekennzeichnet.

* A brossura Szatmári István leírása alapján készült

 +36 30 393 7860, +36 30 233 6712

 Anarcs, Kossuth u. 35.

 anarcs@reformatus.hu

Partnerség határok nélkül

Jelen kiadvány az Európai Unió társfinanszírozásával készült. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. felel a kiadvány teljes tartalmáért, mely nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.

A „Tourist route to the common religious and cultural heritages” című projekt a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 (www.huskroua-cbc.net) keretében valósul meg az Európai Unió társfinanszírozásával. Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) finanszírozási forma az Unió külső határai mentén történő határon átnyúló együttműködések támogatását szolgálja. A HU-SK-RO-UA ENPI CBC Program átfogó célja olyan tevékenységek ösztönzése, melyek egy sokkal intenzívebb és hatékonyabb társadalmi és gazdasági együttműködést eredményeznek Ukrajna és a tagállamok közös határmenti régióiban.

Az Európai Unió 27 tagállamból áll, melyek fokozatosan összekapcsolódnak a know-how, erőforrások megosztásán és sorsaikon keresztül. Ötven éves bővítési folyamat eredményeként kiépítették a stabilitás, demokrácia és fenntartható fejlődés zónáját a kulturális sokszínűség, tolerancia és egyéni szabadságjogok fenntartása mellett. Az Európai Unió megosztja vívmányait és értékeit a határain túli országokkal és népekkel. Az Európai Bizottság az EU végrehajtó szerve.

A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program a 2007-2013-as programozási időszakban kerül megvalósításra a programban résztvevő tagállamok Ukrajnával szomszédos határain. Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) finanszírozási forma az Unió külső határai mentén történő határon átnyúló együttműködések támogatását szolgálja. A program általános célkitűzése: Az együttműködés fokozása és elmélyítése Ukrajna Kárpátalja, Ivano-Frankivszki és Csernovici megyei és a tagállamok támogatott, illetve „szomszédos” határmenti régiói között, környezeti, szociális és gazdasági szempontból fenntartható módon. A program Közös Irányító Hatósági funkcióit a magyar Nemzeti Fejlesztési Ügynökség látja el. A program hivatalos honlapja: www.huskroua-cbc.net.

A Program az Európai Unió
társfinanszírozásával valósul meg

Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna
ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program

